

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет музичного мистецтва і хореографії
Кафедра інструментально-виконавської майстерності

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
камерний ансамбль
Інструментальний ансамбль

для студентів

спеціальності 025 «Музичне мистецтво»
освітнього рівня: перший (бакалаврський)
освітньої програми 025.00.04 «Інструментальне виконавство
(оркестрові струнні, народні, духові та ударні інструменти)»

Київ – 2022

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 25.36/22
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)
« » 2022р.

Розробники: Василевич Марта Олексіївна, викладач кафедри інструментально-виконавської майстерності; Малахова Маргарита Олександрівна, старший викладач кафедри інструментально-виконавської майстерності.

Викладач: Малахова Маргарита Олександрівна, старший викладач кафедри інструментально-виконавської майстерності.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри інструментально-виконавської майстерності

Протокол № 7 від «07» вересня 2022 року

Завідувач кафедри _____ Катерина ЗАВАЛКО

(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми (керівником проєктної групи) 025.00.04 «Інструментальне виконавство (оркестрові струнні, народні, духові та ударні інструменти)»

«07» вересня 2022 року

Гарант освітньо-професійної 025.00.04 «Інструментальне виконавство (оркестрові струнні, народні, духові та ударні інструменти)»

(керівник проєктної групи) _____ Віктор СПОДАРЕНКО

(підпис)

Робочу програму перевірено

«___» _____ 2022 року

Заступник декана _____

(підпис)

Пролонговано:

На 2021/2022 н.р. _____ (_____), «09» вересня 2021 р., протокол № 2
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «07» вересня 2022 р., протокол № 7
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «___» 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «___» 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут мистецтв
Кафедра інструментально-виконавської майстерності

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
« 09 » 09 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інструментальний ансамбль

для студентів

спеціальності 025 «Музичне мистецтво»
освітнього рівня: перший (бакалаврський)
освітньої програми 025.00.04 «Інструментальне виконавство
(оркестрові струнні, народні, духові та ударні інструменти)»

Київ – 2021

Розробники: Василевич Марта Олексіївна, викладач кафедри інструментально-виконавської майстерності; Малахова Маргарита Олександрівна, старший викладач кафедри інструментально-виконавської майстерності.

Викладач: Чернета Тетяна Олександрівна доцент кафедри інструментально-виконавської майстерності; Малахова Маргарита Олександрівна, старший викладач кафедри інструментально-виконавської майстерності,

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри інструментально-виконавської майстерності

Протокол № 2 від «09» вересня 2021 року

Завідувач кафедри _____ Катерина ЗАВАЛКО

(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми (керівником проєктної групи) 025.00.04 «Інструментальне виконавство (оркестрові струнні, народні, духові та ударні інструменти)»

«09» вересня 2021 року

Гарант освітньо-професійної 025.00.04 «Інструментальне виконавство (оркестрові струнні, народні, духові та ударні інструменти)»

(керівник проєктної групи) _____ Віктор СПОДАРЕНКО

(підпис)

Робочу програму перевірено

«___» _____ 2021 року

Заступник директора

з науково-методичної та навчальної роботи _____ Алла ТАРАННИК

(підпис)

Пролонговано:

На 2021/2022 н.р. _____ (_____), «09» вересня 2021 р., протокол № 2
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «___»__20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «___»__20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «___»__20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання – денна	
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання	Українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	2 / 60	
Курс	4	
Семестр	7	8
Кількість змістових модулів з розподілом:	1	1
обсяг кредитів	1	1
обсяг годин, у тому числі:	30	30
практичні	18	14
самостійна робота	10	14
модульний контроль	2	2
семестровий контроль		
форми семестрового контролю	залік	залік

2. Мета навчальної дисципліни

Дисципліна «Камерний ансамбль / Інструментальний ансамбль» входить до курсу спеціальних дисциплін. Зміст курсу втілює основні завдання розвитку виконавських ансамблевих здібностей студента та містить такі складові: *теоретична* (реалізується у ході занять із кожним учасником інструментального ансамблю залежно від його здібностей та попередньої музичної підготовки); *практична* (здійснюється в ході аудиторних занять у процесі вивчення музичних творів та їх художнього виконання); *самостійна робота студентів* (реалізується в конкретних завданнях для самостійного опрацювання у домашніх заняттях).

Мета курсу - формування інструментально-виконавської компетентності та розвиток творчого потенціалу студента у процесі засвоєння навчального репертуару для інструментальних ансамблів; підготовка музикантів-спеціалістів, які володіють навичками колективного виконавства, необхідними для майбутньої концертно-педагогічної діяльності.
Завдання навчальної дисципліни - формування ряду компетентностей студента.

Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, педагогіки та виконавства та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-1	Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.
	ЗК-2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
	ЗК-3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
	ЗК-4	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
	ЗК-5	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
	ЗК-7	Здатність бути критичним і самокритичним.
	ЗК-8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
	ЗК-9	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
	ЗК-11	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК-1	Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.
	СК-2	Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.
	СК-3	Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
	СК-4	Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.
	СК-5	Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.
	СК-6	Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
	СК-7	Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.
	СК-9	Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.
	СК-10	Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.
	СК-11	Здатність оперувати професійною термінологією.
	СК-12	Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
	СК-13	Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків

	СК-14	Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.
	СК-17	Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.
	СК-18	Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

3. Програмні результати навчання

РН-1	Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом на належному фаховому рівні під час виконавської діяльності.
РН-2	Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри, репетиційної роботи та концертних виступів.
РН-3	Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності
РН-4	Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.
РН-5	Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.
ПР-8	Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
РН-10	Володіти базовими знаннями, практичними навичками організаційної та творчої роботи з ансамблевим колективом.
РН-11	Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській, менеджерській практичній діяльності.
РН-12	Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

Результати навчання за дисципліною:

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

- вільно володіти музичним інструментом, уміти використовувати його у концертно-виконавській діяльності;
- бути знайомим зі специфікою інструментального виконавства, особливостями і технічними можливостями інструментів, які беруть участь в ансамблі;
- уміти використовувати засоби виразності при виконанні твору у єдності з партнерами по ансамблю;
- розуміти особливості різноманітних музичних форм, жанрів та стилів; - погоджувати власні виконавські навички з виконавськими вміннями партнерів;
- уміти реалізувати свої творчі напрацювання у концертно-сценічній та педагогічній діяльності.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами Робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1.							
Формування співучасниками виконавського процесу професійно-творчих взаємин.							
Тема 1. Психологічно-комунікативна довіра учасників ансамблевого виконання.	12			8			4
Тема 2. Розуміння власної інструментальної партії в ансамблевій складовій твору.	16			10			6
Модульний контроль	2						
Разом	30						
Усього за 7 семестр	30						
Змістовий модуль 2.							
Усвідомлення рівноправності та підпорядкованості ансамблевих партій для смислового цілого у процесі підготовки до концертного виконання.							
Тема 1. Опанування історичної епохи, національної школи, стильових особливостей твору, що вивчається.	12			6			6
Тема 2. Робота над звуковим і динамічним балансами під час ансамблевого виконання.	16			8			8
Модульний контроль	2						
Разом	30						
Усього за 8 семестр	30						
Усього за 4 курс	60						

5. Програма навчальної дисципліни «Камерний ансамбль / Інструментальний ансамбль»

Змістовий модуль 1 (4 курс, 7 семестр)

Формування співучасниками виконавського процесу професійно-творчих взаємин.

Тема 1. Психологічно-комунікативна довіра учасників ансамблевого виконання. Здатність до колегіальності в ансамблевій діяльності, що сприяє розширення світогляду музиканта та формує високі моральні якості.

Основна л-ра: 1-3.

Додаткова л-ра: 3, 4.

Тема 2. Розуміння значення власної інструментальної партії в ансамблевій складовій твору. Робота над технічними та художніми завданнями власної ансамблевої партії. Опанування технологічними засадами ансамблевого музикування та їх втіленням, а також вміння користуватися звуковидобуванням, звуковеденням, засобами музичної виразності, добиватися організації горизонтального і вертикального ансамблевого звучання (темпо-ритмічний, динамічний, гармонічний, тембровий і технічний ансамблі).

Основна л-ра: 1-3.

Додаткова л-ра: 1,5.

Змістовий модуль 2 (4 курс, 7 семестр)

Усвідомлення рівноправності та підпорядкованості ансамблевих партій для смислового цілого у процесі підготовки до концертного виконання.

Тема 1. Опанування історичної епохи, національної школи, стильових особливостей твору, що вивчається. Аналогічне розуміння виконавцями жанру, стилю та форми музичного твору, особливостей інтерпретації.

Основна л-ра: 1-5.

Додаткова л-ра: 1,5,6.

Тема 2. Робота над звуковим і динамічним балансами під час ансамблевого виконання. Логічне взаємне застосування засобів музичної виразності; спільне емоційно-художнє переживання всіма учасниками ансамблю.

Основна л-ра: 1-5.

Додаткова л-ра: 1,4,5,6.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування практичних занять	1	18	18	14	14
Робота на практичному занятті	10	18	180	14	140
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом		-	233	-	189

6.2. Завдання для самостійної роботи студента

№	Зміст завдання	К-сть годин	Література	Академічний Контроль	Бали
1.	Самостійна психологічна робота над вихованням почуття взаємодопомоги, співпраці, контакту.	4	Основна л-ра: 1,2,3. Дод. л-ра: 2,3,7.	На занятті	5
2.	Домашня робота над вивченням ансамблевої партії.	6	Нотна література	На занятті	5
Усього за 7 семестр		10			10
3.	Відпрацювання технічних труднощів у творах, що вивчаються. Робота над звуком, інтонацією, ритмом.	6	Нотна література	На занятті	5
4.	Переглядання відео- та прослухування аудіозаписів творів, що вивчаються. Аналіз труднощів.	8	Основна л-ра: 1,2,3. Дод. л-ра: 2,3,7.	На занятті	5
Усього за 8 семестр		14			10
Усього за навчальний рік		24			20

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Форми проведення	Критерії оцінювання	Бали
Модульний контроль 1		
Прослухування під час роботи в класі	Читання з листа.	8
	Розуміння форми твору.	8
	Знання власної партії.	9
Максимальна кількість балів		25
Модульний контроль 2		
Прослухування під час роботи в класі	Повний обсяг виконання твору.	8
	Відчуття ансамблю.	8
	Готовність до концертного виступу.	9
Максимальна кількість балів		25

Дистанційне навчання передбачає складання модульного контролю в он-лайн форматі або форматі відео запису. Студенти (всі учасники колективу) мають виконати партії оркестрових творів он-лайн або зробити та надіслати викладачеві відеозаписи власного виконання цих партій.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Залік – 7 семестр – комплексне оцінювання за результатами роботи протягом навчального семестру.

Залік – 8 семестр – комплексне оцінювання за результатами роботи протягом навчального семестру.

6.6. Шкала відповідності оцінок.

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень умінь та навичок в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками. Студент демонструє емоційний відгук на музику, сценічну свободу, виконує в характері, відчувається розуміння форми та цілісності музичних творів.
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень умінь та навичок в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок. Студент втілює драматургію музичних творів, розуміння виразності музичної мови.
C	75-81 балів	Добре – загалом добрий рівень умінь та навичок із незначною кількістю помилок. Студент доносить зміст твору, але не вистачає якісного звуковидобування, фразування, вистроєності динамічного плану тощо.
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень умінь та навичок із

		значною кількістю недоліків, проте достатній для подальшого навчання або професійної діяльності. Студент демонструє маловиражені технічні, артистичні можливості, невпевненість у своїх діях.
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень умінь та навичок. Студент зіштовхується із технічними зривами, не дотримується метроритму.
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень умінь та навичок з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання.
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень умінь та навичок, що вимагає повторного вивчення дисципліни.

7. Навчально-методична картка дисципліни «Камерний ансамбль / Інструментальний ансамбль»

7 семестр		8 семестр		
Модулі	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2	
Назва модуля	Формування співучасниками виконавського процесу професійно-творчих взаємин.		Усвідомлення рівноправності та підпорядкованості ансамблевих партій для смислового цілого у процесі підготовки до концертного виконання.	
Заняття №	1-18		19 - 32	
Практичні	8	10	6	8
Теми занять	Тема 1. Психологічно-комунікативна довіра учасників ансамблевого виконання.	Тема 2. Розуміння значення власної інструментальної партії в ансамблевій складовій твору.	Тема 1. Опанування історичної епохи, національної школи, стильових особливостей твору, що вивчається.	Тема 2. Робота над звуковим і динамічним балансами під час ансамблевого виконання.
К-сть балів за модуль	1*18 = 18 10*18 = 180		1*14 = 14 10*14 = 140	
Самостійна робота – к-сть балів	10		10	
Види поточного контролю	Модульне контрольне прослуховування – 25 б.		Модульне контрольне прослуховування – 25 б.	
Усього	233		189	
Підсумковий контроль	Залік		Залік	
Коефіцієнт	Усього за період роботи до заліку – 233 балів (що прирівнюється до 100 балів з урахуванням коефіцієнта 2,3).		Усього за період роботи до заліку – 189 балів (що прирівнюється до 100 балів з урахуванням коефіцієнта 1,9).	

Орієнтовний репертуар:

1. Бах Й.С. Сонати
2. Вебер К.М. Сонати
3. Гайдн Й. Тріо
4. Кирейко В. Тріо
5. Людкевич С. Тріо №1
6. Моцарт В.-А. Сонати, Тріо
7. Працюк Б. Тріо «Чотири вітри»
8. Пуленк Ф. Соната
9. Шамо І. Соната
10. Власов В. «Basso ostinato»
11. П'яцолла А. «La muerte del Angel»
12. П'яцолла А. «Escualo»

8. Рекомендовані джерела:

Основна (базова)

1. Гуральник М. Л. Організація та керівництво народно-інструментальними колективами : навч.-метод. посібник. Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2000. Ч. I. 128 с.
2. Моїсєєва М. А. Теоретико-методичні основи навчання ансамблевої гри : навч.-метод. посібник. Житомир : «Волинь», 2002. 208 с.
3. Пляченко Т. М. Методика роботи з музично-інструментальними колективами : навч.-метод. посіб. для студ. мистецького ф-ту пед. ун-ту / рекомендовано Мін. освіти і науки України. Кіровоград : «Імекс-ЛТД», 2009. 232 с.
4. Стеценко В. – Методика навчання гри на скрипці / В. Стеценко. - К.: Мистецтво, 1964. – Ч.ІІ - 154 с.
5. Стеценко В. – Методика навчання гри на скрипці / В.Стеценко. – К.: Музична Україна, 1974. – Ч.І - 170 с.

Додаткова

1. Голючек М. С. Ансамбль українських народних інструментів : навч. посіб. для вищ. муз. навч. закл. Київ : КНУКіМ, 2003. 93 с.
2. Василевич М. О. Формування досвіду сценічної витримки виконавців-інструменталістів у системі професійної мистецької освіти. Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики ХХІ століття : зб. матеріалів ІІ Міжнар. наук.-практ. конф. Київ, 14–15 квітня 2016 р. Київ : Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2016. С. 508–519.
3. Клименко Ж. А. Робота над основними навичками ансамблевого виконання : метод. рек. з предмету «Ансамблевий клас» для студ. спец. «Музична педагогіка і виховання». Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2006. 15 с.

4. Малахова М. О. Студентський інструментальний ансамбль: технологія командної інтерпретації художнього образу музичного твору. *Освітологічний дискурс*. 2019. № 3–4 (26–27). С. 100–109.

5. Пляченко Т. М. Професійна діяльність керівника музично-інструментального колективу : навч. посіб. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2013. 112 с.

6. Шумський М. О., Біла Н. Л. Підготовка майбутнього вчителя музики до організації ансамблево-оркестрового музикування. *Наукові записки Ніжинського державного університету ім. М. В. Гоголя*. Серія: Психолого-педагогічні науки. Ніжин : Вид. НДУ, 2016. № 3. С. 71–76.

9. Додаткові ресурси:

1. Робоча навчальна програма з дисципліни .
2. Нотна література.
3. Мистецтвознавча література з проблем інструментального виконавства.
4. Методична література з питань ансамблевої гри.
5. Аудіо- та відеозаписи занять і концертних виступів видатних педагогів та виконавців.